

PRINS

EHBO⁺-gids

Eerste hulp bij ongelukken met uw huisdier

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Eerste hulp bieden	4
	• Wat te doen bij een ongeval?	4
	• Het SPAR onderzoek	4
	• Wat is normaal?	6
3.	Levensreddende handelingen	8
	• Reanimatie	8
	• Hartmassage	9
	• Shock	9
4.	Wonden	11
	• Algemeen	11
	• Brandwonden	12
5.	Bloedingen	13
6.	Breuken	15
7.	Afwijkende lichaamscondities	16
	• Onderkoeling	16
	• Oververhitting	17
	• Uitdroging	17
	• Diarree	18
8.	Vergiftiging	19
9.	Verstikking	20
10.	Insectenbeten	21
	• Teken	21
	• Wespen	22
	• Muggen en zandvliegen	22
11.	Op reis of onderweg	23
	• Wagenziekte	23
	• Vakantietips & Checklist	23
12.	Oog –en ooraandoeningen	24
	• Oogaandoeningen	24
	• Ooraandoeningen	24
13.	Het Prins CareTeam: Advies op maat	26

Inleiding

Een ongeluk zit in een klein hoekje! Dit geldt ook zeker voor uw huisdier. Er zijn veel situaties waarbij eerste hulp toegepast kan worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een dier dat is aangereden of gebeten, een vergiftiging heeft opgelopen door een kamerplant of een kat die van het balkon is gevallen. Ook in dit soort situaties is snel handelen van belang en kan het toepassen van eerste hulp levensreddend zijn.

Het doel van EHBO is om snel en accuraat te kunnen reageren bij spoedeisende zaken. U kunt hiermee het leven van een dier redden of onnodig pijn lijden voorkomen. Natuurlijk kunt u niet zelf alles oplossen. Ga bij twijfel altijd direct naar de dierenarts!

Prins Petfoods heeft voor u dit EHBO-boekje samengesteld om eerste hulp te bieden aan uw viervoeter.* Daarnaast staan er in dit boekje veel voorkomende problemen en aandoeningen met oplossingen en tips beschreven.

Wij wensen u veel leesplezier!

** Dit boekje bevat slechts richtlijnen (hoe te handelen in de omschreven situaties). Prins Petfoods kan niet verantwoordelijk gehouden worden voor de inhoud en/of de uitvoering van de handelingen zoals vermeld in dit boekwerk.*

Eerste hulp bieden

Een noodgeval komt nooit op afroep. Vandaar dat het belangrijk is dat u snel handelt en weet wat normaal is. Welke kleur hebben de slijmvliezen normaal en waar voelt u een hartslag? En wat is eigenlijk de normale ademhalingsfrequentie van een huisdier?

Om deze en andere normale waarden te herkennen, kunt u dit het beste thuis, onder rustige omstandigheden, bepalen en oefenen. U weet dan waar op te letten en hoe u iets kunt controleren.

Wat te doen bij een ongeval?

Huisdieren zijn afhankelijk van mensen om te overleven. Dit geldt voor de dagelijkse verzorging, maar ook wanneer er een ongeval is. Vandaar dat het van levensbelang is dat u als eigenaar weet wat te doen in een noodgeval waarbij uw huisdier betrokken is.

Wanneer er iets gebeurt met een huisdier kunt u zelf de eerste hulp verlenen. Schat altijd rustig de situatie in en handel vervolgens snel en doeltreffend. Denk hierbij ook altijd aan uw eigen veiligheid, want een dier in nood heeft vaak pijn, is in paniek of wil vluchten of misschien zelfs bijten.

De eerste hulp geeft u hoofdzakelijk om te zorgen dat een huisdier in leven blijft totdat u naar een dierenarts gaat. Zorg er daarom altijd voor dat u eerst de dierenarts raadpleegt, zodat deze weet dat er een noodgeval aankomt.

Het SPAR onderzoek

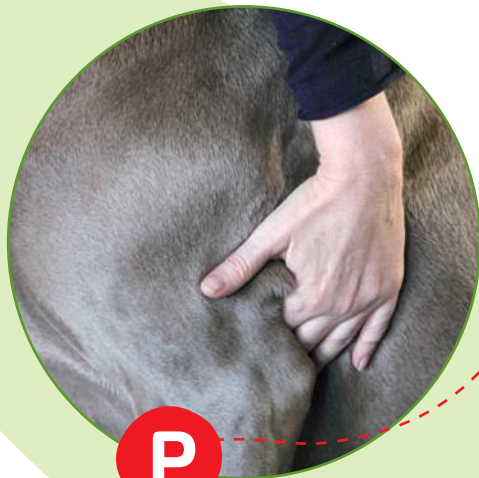
Een ezelsbruggetje voor puntsgewijs lichamelijk onderzoek bij uw huisdier is het SPAR-onderzoek.

S. Slijmvliezen: deze controleert u het makkelijkst in de bek van het dier. Til de bovenlip op en controleer de kleur van het wanglijmvlies, de kleur van het tandvlees en de kleur van de tong. Deze dienen mooi roze te zijn. Als u met uw vinger op het tandvlees drukt, zal het tandvlees verbleken. Na het opheffen van de druk zal het tandvlees zich weer onmiddellijk vullen met bloed en roze kleuren.

P. Pols/Hartslag: voel de pols van uw huisdier door uw vingertoppen in de kleine plooi tussen de spieren aan de binnenkant van de achterpoot te plaatsen. U dient een krachtige klopping te voelen. De hartslag controleert u op de borstkaswand door te voelen met uw hand. Plaats uw vlakke hand stevig op de borst van uw huisdier. Het makkelijkst voelt u de hartslag direct achter de linker elleboog.

A. Ademhaling: bij een normale ademhaling ziet u de borstkas op en neer gaan en stroomt de lucht door de neus (soms door de bek) de longen in en uit. Door de bevochtigde huid van de rug van uw hand voor de neus te houden, kunt u de lucht stroom uit de neus voelen.

R. Reflexen: een reflex is een zeer snelle onwillekeurige reactie van het lichaam op een prikkel. Dit kunt u controleren op verschillende plekken op het lichaam (zie verder bij 'reflex controleren'). Bij het niet reageren op reflexen spreken we van bewusteloosheid.

Wat is normaal?

Slijmvliezen	Roze van kleur.
Pols/Hartslag	Gemiddelde hartslag van een hond is 60-120 slagen per minuut en van een kat 110-140 slagen per minuut.
Ademhaling	Normale frequentie bij een hond is 10-30 keer per minuut en bij een kat 20-40 keer per minuut.
Temperatuur	Gemiddelde temperatuur van een hond en kat is 38°C á 39°C.

Wist u dat?

Sommige dieren hebben gepigmenteerd, zwart, tandvlees. U kunt dan het beste de slijmvliezen controleren aan de binnenkant van het onderste ooglid. Maar ook de vulva of de voorhuid zijn slijmvliezen waar u naar kunt kijken.

De kleur van de slijmvliezen

De kleur van het tandvlees (slijmvliezen) zegt veel over de situatie van het dier. Hieronder een overzicht van wat er mogelijk aan de hand zou kunnen zijn en wat vervolgens te doen:

Roze	Normale kleur.
Blauw	Het dier kan in shock zijn of een zuurstofgebrek hebben. Ga direct naar de dierenarts.
Bleek	Kan een vroeg stadium van shock, bloedarmoede of (interne) bloeding zijn. Ga direct naar de dierenarts.
Geel	Het dier kan onder andere een leverziekte hebben of grote hoeveelheden bloed afbreken. Ga binnen 24 uur naar de dierenarts.
Rood	Wellicht een hartprobleem, ontsteking, vergiftiging of bloeding. Ga direct naar de dierenarts.

Pols/Hartslag

De frequentie van de pols/hartslag kunt u het makkelijkst berekenen door gedurende 15 seconden het aantal slagen te tellen. Vervolgens vermenigvuldigt u dit getal met 4 en de uitkomst is de frequentie per minuut. De hartslag van het dier versnelt na lichamelijke inspanning, maar ook bij oververhitting, bij hartproblemen, bij shock en na pijn. Echter, de hartslag kan ook vertragen.

Ademhaling

De ademhaling van een dier is sneller en/of oppervlakkiger in een aantal gevallen. Zo zal een dier gaan hijgen bij bijvoorbeeld oververhitting, pijn, stress, shock of hartproblemen. Een ademhaling kan ook stoppen door een aantal zaken. Denk hierbij aan verstikking of een hartstilstand.

Reflexen

Er is een aantal reflexen die u bij uw dier kunt controleren. Indien uw dier hier niet op reageert, kan er sprake zijn van bijvoorbeeld bewusteloosheid, verlamming of shock.

Wat	Omschrijving	Welk reflex is normaal
Pupilreflex	Schijn met een lampje in het oog	De pupil zal vernauwen
Ooglidreflex	Raak met de vinger het ooglid aan	Het dier knippert zijn ogen
Voetreflex	Oefen druk uit op de tenen	Het dier tilt de poot op / trekt de poot terug
Anusreflex	Raak de huid van de anus aan	De anus trekt samen
Slikreflex	Wrijf over het strottenhoofd	Het dier hoort te gaan slikken
Hoestreflex	Voorzichtig van buitenaf in het keelgebied knippen	Het dier hoest

Levensreddende handelingen

Reanimatie

Het lichaam kan niet zonder zuurstof. Daarom is het noodzakelijk dit proces zo snel mogelijk op gang te brengen om vooral hersenbeschadiging te voorkomen. Raadpleeg in een dergelijke situatie altijd eerst de dierenarts of de dierenambulance, zodat deze ondertussen naar u toe kan komen. Wanneer het hart van het dier klopt maar geen ademhaling aanwezig is, dient u kunstmatige ademhaling toe te dienen, ook wel mond-op-neusbeademing genoemd. Wanneer ook het hart niet klopt, moet u dit combineren met hartmassage.

Hoe geef ik mond-op-neusbeademing?

Het doel van mond-op-neusbeademing is het dier te voorzien van lucht totdat hij weer zelfstandig kan ademen. Hieronder staat puntsgewijs weergegeven hoe u reanimatie kan toepassen. Controleer allereerst of er niets in de keel zit (braaksel of vreemde voorwerpen) en zorg ervoor dat de tong uit de bek getrokken is. Indien de ademhaling dan nog niet op gang is gekomen, begin dan direct met de mond-op-neusbeademing.

1. Leg het dier op de zij met de kop gestrekt.
2. Sluit de bek luchtdicht af door de lippen goed over de tanden te houden.
3. Blaas rustig uw adem door de neus, 3 seconden lucht inblazen en 2 seconden uit laten ademen.
Denk om uw eigen veiligheid en blaas niet te veel lucht bij een klein dier!
4. Laat de longen leeglopen en herhaal het proces circa 10 tot 20 keer per minuut.
5. Controleer regelmatig de pols en of er een hartslag aanwezig is.
6. Mocht het hart stoppen of niet meer kloppen, dan dient u ook hartmassage toe te dienen.

mond-op-
neus-
beademing

Hartmassage

Het doel van hartmassage is te zorgen dat het hart weer zelfstandig gaat kloppen om zo het bloed in het lichaam weer te laten circuleren. Indien het hart gestopt is met kloppen, dan moet u hartmassage toepassen. Vaak is er ook geen ademhaling en moet ook mond-op-neusbeademing toegepast worden. Wanneer er meerdere mensen aanwezig zijn, laat dan één persoon de mond-op-neusbeademing toedienen en de ander de hartmassage. Mocht er nog iemand aanwezig zijn, laat deze persoon dan de dierenarts bellen en vragen om advies. Let wel, een hartmassage kan heel wat kneuzingen veroorzaken, dus doseer de druk als het om een kleiner dier gaat.

Hoe geef ik hartmassage?

1. Leg het dier op zijn zij, bij voorkeur de rechter zij en het hoofd lager dan de rest van het lichaam.
2. Plaats de muis van uw hand op de borstkas en plaats uw andere hand bovenop de eerste.
3. Druk gedurende 1 seconde op de borst en laat dan los.
4. Herhaal dit 30x per minuut gedurende 2 minuten.
5. Controleer de hartslag regelmatig.
6. Indien het hart weer klopt, stop dan met de hartmassage en geef alleen nog mond-op-neusbeademing tot ook dit zelfstandig gaat.
7. Houd het dier warm en ga zo snel mogelijk naar de dierenarts!

Shock

Shock is een levensbedreigende noodsituatie. Het ontstaat doordat de bloeddruk in het lichaam van het dier daalt als gevolg van onvoldoende circulerend bloed. Dit kan door bijvoorbeeld bloedverlies (in- of uitwendig) na een aanrijding, vochtverlies door extreme diarree of braken veroorzaakt worden. Ook hartproblemen/-stilstand en oververhitting kunnen een toestand van shock veroorzaken. Een shock kan naast inwendig bloedverlies ook ontstaan door allergische reacties van bijvoorbeeld insectenbeten of medicatie (anafylactische shock) of door bloedvergiftiging (septische shock). Shock kan tot de dood leiden.

Normaal zorgt de bloedcirculatie in een lichaam voor de aan- en afvoer van zuurstof en voeding. Ook zorgt een normale bloedcirculatie voor de afvoer van afvalstoffen. Op het moment dat een dier in shock raakt vindt er geen goede bloedcirculatie meer plaats. Hierdoor worden de organen en hersenen niet meer of onvoldoende voorzien van zuurstof. Dit is levensbedreigend. Op het moment dat het dier in shock raakt is het van belang om alles op alles te zetten om die bloedcirculatie zoveel mogelijk op peil te houden.

Hoe herkent u een shock?

Er is een aantal symptomen die in een vroeg stadium van shock herkenbaar zijn:

1. De slijmvliezen zijn bleek/wit van kleur.
2. De pols is zwak en onregelmatig, maar er is een snelle hartslag.
3. Het dier gaat sneller, maar oppervlakkig ademhalen.
4. Het dier is erg rustig, sloom, reageert slecht tot niet op reflexen en de pupillen staan wijd.
5. De lichaamstemperatuur gaat omlaag, ledematen voelen koud aan.
6. Er is weinig bewustzijn, het dier is suf.

In een later stadium zal het dier:

- Slijmvliezen krijgen die blauw kleuren.
- Een pols hebben welke zwak of afwezig is.
- Een lagere hartslag krijgen.
- Langzamer ademen door uitputting van het lichaam.
- Volledig bewusteloos raken.

Wat te doen bij shock?

Succesvolle behandeling van een dier in shock staat of valt met de snelle herkenning van shock en vervolgens onmiddellijk te starten met het verlenen van eerste hulp. Ga direct naar de dichtstbijzijnde dierenarts voor verdere behandeling.

Eerste hulp bij shock:

1. Stop uitwendige bloedingen.
2. Reanimeer indien het dier gestopt is met ademen en/of geen hartslag meer heeft.
3. Houd het dier warm met een deken of jas.
4. Houd het dier rustig en zorg voor zo min mogelijk prikkels.
5. Leg het achterlijf hoger en kop lager. Dit bevordert de bloedstroom naar het hart de en hersenen.
6. Geef het dier absoluut niets te eten/drinken in verband met verslikingsgevaar!

5: Leg het achterlijf hoger en de kop lager

Algemeen

Een wond kan op verschillende manieren ontstaan, bijvoorbeeld door een aanval van een andere hond of kat, een aanrijding of ergens met een pootje klemgezeten hebben. Soms is het niet duidelijk hoe de wond is ontstaan, maar komt uw huisdier gewond thuis.

Hoe herkent u een wond?

Wonden zijn er in allerlei soorten en dieptes. Ook kunnen wonden op alle plekken op een lichaam ontstaan. In sommige gevallen ziet u alleen samengeklitte vacht door het bloed en geen wond. Vacht die samengeklit is door olie of vet kan erop wijzen dat uw huisdier door een auto is geraakt.

Wat te doen bij een wond?

Heeft u te maken met een verwond dier, maar weet u niet hoe het ontstaan is, pas dan in eerste instantie het SPAR-onderzoek toe. Er kan meer aan de hand zijn dan alleen een wond, zoals een inwendige bloeding, een botbreuk of shock.

Als het om een kleine wond gaat, kunt u deze schoonmaken met steriel water en een steriel gaasje. Indien mogelijk kunt u er een verbandje omheen doen. Op deze manier kan het dier niet aan de wond likken.

Ga bij grote wonden zo snel mogelijk naar de dierenarts. Wonden die binnen zes uur gehecht worden, genezen sneller en het risico op infectie wordt kleiner.

Wist u dat?

Honden en katten likken van nature hun wond schoon om te desinfecteren. Echter, het kan bij een verwonding ook obsessief likgedrag worden wat een averechts effect heeft, omdat dit een natuurlijke genezing in de weg staat. Met een kap, een medisch rompertje of verband voorkomt u dat het dier aan de wond kan likken.

Infectie

Een wondinfectie is rood, warm, pijnlijk en gezwollen met eventueel pus in de wond erbij. Bijtwonden zijn altijd geïnfecteerd. Oppervlakkig is er vaak niet veel te zien, maar bijtwonden laten vaak diepe verwondingen onder de huid achter. Aan de buitenkant ziet men 'alleen' een paar kleine gaatjes van hoektanden. Deze gaatjes genezen snel, maar de bacteriën van de hoektanden blijven diep in de wond achter en veroorzaken ernstige infecties. Bij een bijtwond is controle door de dierenarts daarom altijd verstandig.

Brandwonden

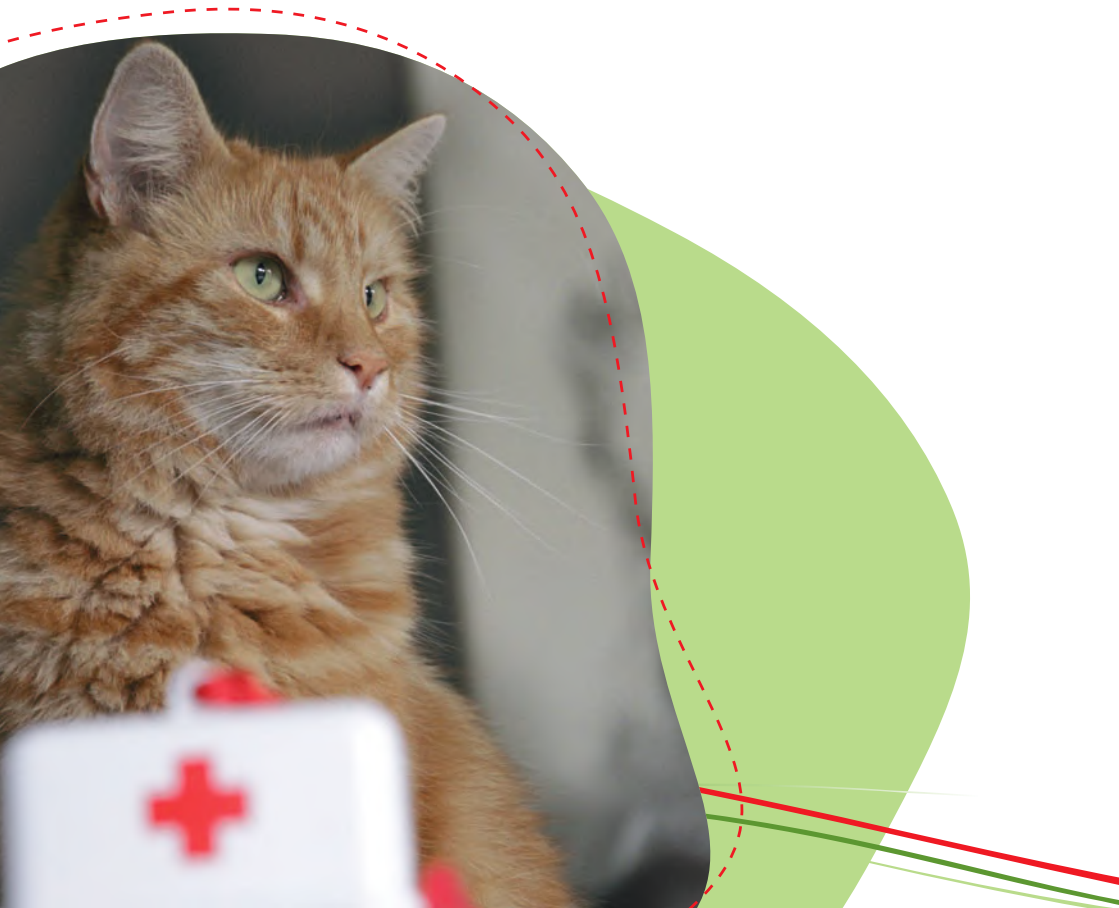
Door het omstoten van een brandende kaars of springen op het aanrecht op de gloeiende kookplaat kan bij een huisdier een brandwond ontstaan. Ook bepaalde chemische stoffen kunnen een brandwond veroorzaken.

Hoe herkent u een brandwond?

De vacht van uw dier kan geschroeid zijn. De huid kan rood zijn en er kunnen blaren te zien zijn, maar het is vaak moeilijk om te zien of de huid verbrand is door de aanwezigheid van haar.

Wat te doen bij een brandwond?

1. Eerst water, de rest komt later!
2. Koel de brandwond zo snel mogelijk met een kleine straal stromend water, het liefst met lauw en schoon water. Doe dit gedurende minimaal 10 minuten.
3. Verbrande huid biedt geen bescherming. Dek de wond daarom af met een steriel gaasje of een schone doek.
4. Zorg dat het huisdier goed warm blijft door deze in een deken te wikkelen.
5. Bij ernstige verbranding kan ook shock ontstaan.
6. Overleg **altijd** met een dierenarts.

5 Bloedingen

Een aanrijding, de staart tussen de deur, een beet in het oor: dit kan allemaal een behoorlijke bloeding veroorzaken. Zeker oren, neus en staart zijn goed doorbloed en door het klappen met de kop of kwispelen met de staart zal het stelpen lastig zijn.

Hoe herkent u een bloeding?

Meestal zit er ergens bloed of ligt het op de grond. Daarbij kunnen haren wat aan elkaar geplakt zijn. Indien het bloed eruit spuit, dan gaat het om een ernstige of misschien wel slagaderlijke bloeding. In dit geval is het voor het dier van levensbelang dat u de bloeding stelt.

Wat te doen bij een bloeding?

Controleer of er niet nog iets in de wond zit, zoals een stuk glas of hout. Verwijder dit niet, want dat kan de bloeding erger maken. Pas er hierbij wel op dat het niet dieper in de wond gaat. Oefen in een dergelijk geval druk uit op de drukpunten om de bloeding te stelpen.

Drukpunten van de ledematen

Bekijk waar de bloeding zit en druk vervolgens op het bijpassende drukpunt. Het bijpassende drukpunt is de plek waar u, door druk uit te oefenen, ervoor kan zorgen dat de bloeding sterk vermindert en hopelijk stopt. Bij onderstaande 3 drukpunten kunt u de slagader tegen het onderliggende bot drukken. Laat het drukpunt pas los als de bloeding gestelt is.

1. Aan de binnenzijde van het bovenste deel van de voorpoot.
2. Aan de binnenzijde van het bovenste deel van de achterpoot.
3. Aan de onderkant van de staartbasis.

Bij bloedingen op andere plaatsen dan de ledematen liggen de grote toevoerende bloedvaten binnenin het lichaam. Deze bloedingen kunnen dus niet door druk van buitenaf worden gestelpt. U kunt altijd proberen de bloeding te stelpen door op de bloedingsplaats zelf druk uit te oefenen. Ga in elk geval zo snel mogelijk naar de dichtstbijzijnde dierenarts bij een grote bloeding.

Drukverband

Zit er niets in de wond, dan drukt u voorzichtig, maar stevig, steriele verbandgaasjes of een schone doek op de wond. Als het verband doordrenkt raakt, leg er dan een nieuwe laag bovenop. Verwijder het bebloede verband of de doek niet! Als de bloeding na 3 minuten nog niet is gestopt, oefen dan druk uit op de drukpunten.

Controleer bij bloedverlies ook het dier met de SPAR-methode en breng het dier zo snel mogelijk naar de dierenarts.

6 Breuken

Botbreuken kunnen door verschillende oorzaken ontstaan. Meestal ontstaat een botbreuk door een aanrijding met een voertuig. Vaak breekt het dier dan een poot of de bekken. Bij katten komt het vaak voor dat ze van een balkon vallen en dan hun poot, kaak of bekken breken.

Hoe herkent u een breuk?

Vaak is er niet veel te zien aan de buitenkant, tenzij het om een open botbreuk gaat. Bij een open botbreuk steekt het bot uit de huid. Een dier met een gebroken poot heeft pijn en op de plaats van de breuk is vaak een zwelling te zien. Ook zal het dier de poot niet belasten. Soms is aan de buitenkant te zien dat de poot gebroken is door een andere stand. Bij gebroken bekken kan het zijn dat het dier de achterkant niet meer beweegt.

Wat te doen bij een breuk?

Het belangrijkste is te voorkomen dat het dier gaat lopen! Ga niet zelf onderzoeken of er iets gebroken is. Vaak zitten er scherpe uiteinden aan de breukvlakken die inwendige beschadigingen kunnen veroorzaken. Daarbij is een botbreuk zeer pijnlijk. Vervoer een hond, indien mogelijk, op een plank en een kat in een doos. Tilt u het dier op, laat dan de poot zoveel mogelijk vrij hangen.

Bij een open botbreuk is het belangrijk de uitstekende botdelen af te dekken met steriele gaasjes of een schone doek. Op deze manier wordt voorkomen dat er vuil in de wond komt. Houd het dier warm en ga zo snel mogelijk naar de dierenarts.

Afwijkende lichaamscondities

Onderkoeling

Onderkoeling ontstaat bij het dier als de lichaamstemperatuur te laag wordt. Te lang in heel koud water, zakken door het ijs, overnachten in de vrieskoude: dit kan allemaal onderkoeling als gevolg hebben. Zeker als een dier geen dikke vacht heeft of geen kou gewend is.

Hoe herkent u onderkoeling?

Symptomen van onderkoeling zijn rillen, verwarring, slaperigheid, uitputting, rectale temperatuur lager dan 37°C, stuipen of coma. Door het samentrekken van de kleine haarvaten in de huid wordt de huid wit in plaats van roze.

Wat te doen bij onderkoeling?

1. Wrijf het dier zo snel mogelijk droog/warm met een handdoek of een kledingstuk. Op deze manier stimuleert u de bloedsomloop.
2. Houd het dier warm door het in een warme deken te wikkelen, het tegen een kruik aan te leggen, of tegen uw lichaam te houden.
3. Leg het dier in een warme en rustige ruimte. Eventueel baden in warm water kan helpen, maar wees voorzichtig dat dit niet te snel gaat.
4. Vermijd oververhitting.
5. Duurt het herstellen te lang, ga dan naar uw dierenarts.

2: het warmhouden van het dier d.m.v. een deken

Oververhitting

Oververhitting is een veel voorkomend probleem in de zomermaanden. Dit kan veroorzaakt worden doordat een hond of kat in een te warme auto zit, maar ook door op een warme dag met de hond te gaan hardlopen of balletjes gooien.

Hoe herkent u oververhitting?

Symptomen van oververhitting zijn hijgen, benauwdheid, veel kwijlen, sloom worden, braken en een blauwe tong krijgen. Indien dit te lang duurt, kan het dier volledig buiten bewustzijn raken. De gemeten lichaamstemperatuur kan boven de 41 tot 43°C zijn. Soms kan oververhitting zo snel gaan en zo ernstig zijn dat het dier er hersen- of nierschade door krijgt en alsnog overlijdt.

Wat te doen bij oververhitting?

Wanneer een dier oververhit is, dient het zo snel mogelijk te worden gekoeld.

1. Verplaats het dier naar een koele, schaduwrijke plek en laat koud, niet ijskoud, water over hem stromen tot de lichaamstemperatuur onder de 39,5°C is gedaald. Gooi niet ineens een emmer koud water over het dier.
2. Als het dier goed bij zijn positieven is, mag hij kleine beetjes water hebben.
3. Breng het dier zo snel mogelijk naar de dierenarts.
4. Is het dier heel benauwd, dan niet eerst afkoelen, maar in een drijfnatte deken wikkelen en onmiddellijk naar een dierenarts brengen.

Uitdroging

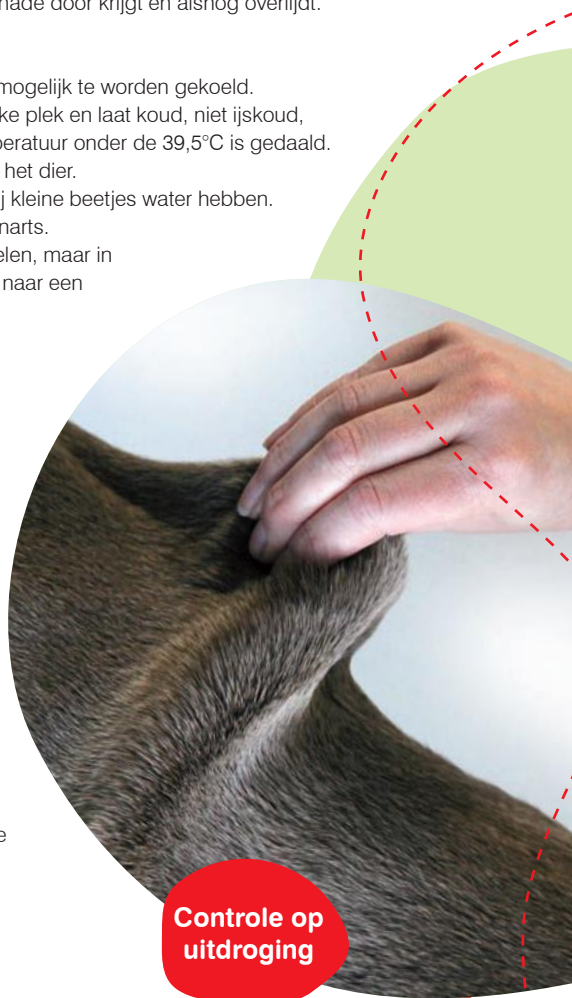
Uitdroging kan onder meer ontstaan door veel braken of langdurige diarree. Vooral jonge -en oude dieren zijn gevoelig voor uitdroging. Een dier dat geruime tijd zonder water heeft gezeten kan uitgedroogd zijn.

Hoe herkent u uitdroging?

Uitdroging is te controleren door de huid tussen de schouderbladen vast pakken. Indien de huid bij het loslaten niet snel terugtrekt, kan het zijn dat het dier last heeft van uitdroging. Ook kan het tandvlees droog en kleverig aanvoelen.

Wat te doen bij uitdroging?

Ga direct naar de dierenarts, vooral bij langdurige diarree en/of braken.

Controle op
uitdroging

Diarree

Diarree kan veel oorzaken hebben, zoals verandering van voer, eten van 'rommel', een virus- of worminfectie of een verteringsstoornis.

Wat te doen bij diarree?

- Geef licht verteerbaar voedsel, zoals Prins TotalCare diepvries vers vlees, met gekookte witte rijst. Als uw hond diarree heeft, adviseren wij u het vers vlees licht aan te koken. Vers vlees verbetert de darmflora en de aanmaak van enzymen, wat weer zorgt voor een goede vertering. Katten mogen het vlees wel direct rauw eten.
- Verdeel de voeding over kleine porties op een dag.
- Zorg dat het dier voldoende vocht binnenkrijgt.

Onder de volgende omstandigheden dient u met uw dier naar de dierenarts te gaan:

- Indien uw huisdier meerdere malen braakt op een dag en geen vocht meer binnenhoudt (zeker bij een pup!).
- Indien het dier algeheel ziek is.
- Indien diarree en/of braken meerdere dagen aanhoudt.
- Indien er bloed bij braaksel of diarree zit.
- Indien het dier koorts heeft.

8

Vergiftiging

Huisdieren kunnen op verschillende manieren een vergiftiging oplopen. Het hoeft hierbij niet altijd om echt vergif te gaan. Ook 'gewone' levensmiddelen kunnen een vergiftiging veroorzaken. Denk hierbij aan het opeten van een aanmaakblokje of het kapot bijten van de verpakking met vloeibare wasverzachter. Katten zullen niet zo snel iets verkeers eten, maar ze kunnen wel ergens doorheen trippelen. Omdat een kat niet zal rusten voordat de pootjes zijn schoongelikt, krijgt de kat op deze manier de stoffen binnen. Katten kunnen ook een vergiftigde muis of rat opeten en op deze manier met het vergif in contact komen. Honden worden meestal vergiftigd door het 'gif' direct op te eten of door ergens op te kauwen waar iets in zit wat een vergiftiging kan veroorzaken.

Giftige (kamer)planten

Er is een aantal (kamer)planten die giftig zijn voor uw huisdier(en). U dient hierbij kritisch te kijken welke planten gevaarlijk zijn. Zo zijn er planten die giftig zijn, maar alleen als de wortel opgegeten wordt. Dit risico is wat minder groot. Er zijn ook planten die giftig zijn na het kauwen op een blaadje. Neem geen risico, een giftige kamerplant hoort niet in een huishouden met dieren. Huisdieren kunnen ook uit verveling of vernielzucht aan een plant eten. Voorbeelden van giftige planten zijn: lelies, amaryllis, philodendron en narcissen.

Hoe herkent u vergiftiging?

De vergiftigingsverschijnselen zijn zeer uiteenlopend. De dieren kunnen gaan braken, erg sloom worden en/of omvallen. Daarbij kunnen de dieren ernstige zenuwverschijnselen krijgen, zoals krampen of (oogbol)trillingen.

Wat te doen bij vergiftiging?

Verwijder meteen de resten van de giftige stof. Spoel de bek goed met water, houdt u daarbij de kop van het dier naar beneden, zodat er geen water naar binnen loopt. Laat uw dier niet braken als u niet weet waar het om gaat. In het ene geval mag het huisdier absoluut niet braken, terwijl bij het andere dit juist zo snel mogelijk dient te gebeuren. Bij agressieve stoffen komt die gevaarlijke stof weer terug in de slokdarm met alle gevolgen van beschadiging van dien.

Zodra u uw huisdier verdenkt van een vergiftiging, raadpleeg dan direct de dierenarts. Indien van toepassing, probeer altijd de verpakking mee te nemen zodat uw dierenarts weet waar het precies om gaat. Ziet u dat uw huisdier van een plant eet of gegeten heeft, neem dan ook zo snel mogelijk contact op met uw dierenarts. Weet u niet om wat voor een soort plant het gaat, neem de plant dan mee naar de dierenarts ter identificatie.

Vergiftiging kan ook ontstaan door:

- Chocolade
- Rozijnen
- Bestrijdingsmiddelen (insectenverdelgers, ratten -en slakkengif)
- Gifstoffen uit het huishouden: vloerwas, verfverduuners, ammoniak, medicijnen
- Antivries: hierin zit een zoete stof die voor honden erg aantrekkelijk is
- Dennen -en sparrennaalden, taxus, hulst en kerstroos

Dieren, vooral puppy's en kittens, kauwen op van alles. Dit kan zijn uit nieuwsgierigheid, verveling of omdat ze het lekker vinden. Slikken ze echter iets door wat te groot is, dan kan dit achter in de keel vastlopen en ervoor zorgen dat de luchtpijp afgesloten wordt. Dan kan er geen lucht meer in de longen komen met de kans dat het dier stikt. Ook kan een dier zich verslikken in een stuk bot of hout. Verstikking kan ook voortkomen door een insectenbeet op de tong of een allergische reactie.

Hoe herkent u verstikking?

Het dier zal in paniek zijn, proberen te braken, proberen adem te halen, een blauwe tong krijgen en als het lang duurt buiten bewustzijn raken.

Wat te doen bij verstikking?

Wanneer uw dier stikt kunt u niet op medische hulp wachten, maar dient u direct zelf te handelen. Wees voorzichtig! Een dier dat dreigt te stikken, kan in paniek raken en u proberen te bijten.

1. Probeer het dier rustig te krijgen/houden.
2. Open voorzichtig zijn bek door zijn bovenkaak van bovenaf te pakken en duw de bovenlip over de boventanden.
3. Trek met de andere hand zijn onderkaak naar beneden.
4. Verwijder voorzichtig het vastzittende voorwerp. Kijk uit dat het voorwerp niet in de keel schiet!

Indien het voorwerp dieper zit, sla dan uw armen om de buik van de hond, maak een vuist en druk net achter de ribben stevig omhoog en naar voren (de Heimlichprocedure).

Mocht het dier niet ademen, ga dan reanimeren met mond-op-neusbeademing en hartmassage. Krijgt u het voorwerp niet verwijderd, ga dan zo snel mogelijk naar de dierenarts.

Heimlich-procedure

10 Insectenbeten

Teken

Tegenwoordig vormen teken het hele jaar door een bedreiging voor uw huisdier. Vooral als uw huisdier in bossen of andere natuurgebieden komt, is het regelmatig controleren op teken belangrijk.

Hoe herkent u een teek?

Een teek is een kleine spinachtige parasiet die bloed zuigt van zijn gastheer om te overleven. Ze houden zich op in hoog gras en struikgewassen en wachten tot er een potentiële gastheer voorbij komt. Op dat moment laten ze zich vallen op hun gastheer en zuigen ze zich vast. Teken hebben de voorkeur voor warme plaatsen op een lichaam, zoals de oren, oksel- en liesstreek.

Teken kunnen de ziekte van Lyme (bacteriële infectie) overbrengen op dier en mens. De ziektes worden in principe pas na 24 uur overgedragen. Als de teek binnen 24 uur wordt verwijderd, is de kans dat hij de bacterie overbrengt bijna nul.

Wat te doen bij een teek?

Signaleert u een tekenbeet bij uw huisdier, ga dan als volgt te werk:

1. Verwijder de teek binnen 24 uur. Daarmee voorkomt u veel problemen.
2. Gebruik tijdens het verwijderen geen alcohol, jodium of andere middelen.
3. Pak de teek zo dicht mogelijk bij de huid beet. Gebruik hiervoor bij voorkeur een speciaal tekenpincet of tekenhaakje. Pas op dat u de teek niet fijnknijpt.
4. Na het verwijderen van de teek kunt u de wond ontsmetten, bijvoorbeeld met jodium of alcohol 70% oplossing.
5. Noteer in uw agenda de datum van de tekenbeet.
6. Controleer de komende tijd (ongeveer drie maanden) de huid rondom de tekenbeet. Let hierbij op het ontstaan van een rode, ringvormige uitslag. Vertrouwt u het niet of wordt de uitslag groter, neem dan contact op met uw dierenarts.

**Verwijderen
van een
teek**

Wespen

Dieren hebben de neiging om naar alles te happen wat om hen heen zoemt, waardoor het mogelijk is dat uw viervoeter door een wesp gestoken wordt.

Wat te doen bij een wespensteek?

1. Verwijder de angel met een pincet of wrijf met een stukje textiel over de steek zodat de angel daarin blijft hangen.
2. Koude lappen of azijn verlichten de pijn.
3. Bij een steek in de tong of keel en bij een allergische reactie, kan de ademhaling belemmerd worden. Ga in dit geval meteen naar de dierenarts!

Muggen en zandvliegen

Er zijn vele soorten muggen, maar alleen vrouwelijke muggen steken. Tijdens het steken van het dier, dus tijdens het bloedzuigen, kunnen de mug en zandvlieg verschillende ziekten overbrengen (afhankelijk van de muggensoort), zoals malaria, hartworm of leishmaniose. Een aantal ziekten is zeer ernstig en moeilijk te genezen. Op lange termijn kunnen ze soms zelfs fataal aflopen.

Hoe herkent u een steek?

Het kan maanden duren voordat de eerste ziekteverschijnselen zichtbaar zijn. Hierbij is het meestal zo dat de algehele toestand van het dier achteruit gaat. Omdat de ziektes welke kunnen worden overgebracht door de muggen en zandvliegen moeilijk te genezen zijn, is het sterk aan te bevelen goede preventieve maatregelen te nemen.

Tips ter preventie

Muggen of zandvliegen kunnen tijdens hun bloedmaaltijd gevaarlijke ziekten overbrengen. Hieronder staan een aantal tips ter preventie beschreven:

- Gebruik speciale afwerende middelen welke te koop zijn bij de dierenspeciaalzaak en dierenarts.
- Laat het dier niet meer buiten na zonsondergang.
- Gebruik muskietennetten en plaats eventueel een ventilator, zodat de beestjes niet meer bij uw dier kunnen komen.

Wat te doen bij een steek?

Mocht het dier geprikt zijn en erg last hebben van jeuk, dan kunt u de plek het beste met een kompres koelen. Bij overdadig veel jeuk kunt u het beste contact opnemen met uw dierenarts.

11 Op reis of onderweg

Wagenziekte

Net als mensen kunnen honden last hebben van wagenziekte. Dit is een tijdelijke verstoring van het evenwichtsorgaan.

Hoe herkent u wagenziekte?

Symptomen van wagenziekte zijn hijgen, nervositeit en braken tijdens een rit met een voertuig.

Wat te doen bij wagenziekte?

1. Laat het dier wennen aan de auto door korte ritjes te rijden. Langzamerhand kunnen steeds langere autoritten geprobeerd worden.
2. Rij rustig, stel uw dier gerust en zorg dat een autorit altijd in iets positiefs eindigt, zoals een lekkere boswandeling.
3. Geef uw dier een paar uur voor de rit geen eten!

Mocht dit niet helpen, dan kunnen medische middelen tegen wagenziekte uitkomst bieden. Deze zijn verkrijgbaar bij uw dierenarts of dierenspecialzaak. Ook alternatieve middelen, zoals accupunctuur, kunnen uitkomst bieden.

Vakantietips & Checklist

Waar moet u aan denken voordat u op vakantie gaat met uw huisdier?

- Vraag bij het vakantieadres of dieren zijn toegestaan.
- Informeer ruim van tevoren welke regels met betrekking tot inentingen en muilkorven van kracht zijn in het land van bestemming. Laat uw huisdier tijdig inenten en vraag om een gezondheidsverklaring. Jaarlijkse entingen zijn belangrijk. De vaccinatie tegen hondsdolheid (rabiës) is in veel landen verplicht.
- Zorg dat uw huisdier behandeld is tegen wormen en vlooiën.
- Vraag na of er in het gebied waar u met vakantie gaat hartwormen actief zijn en of er andere preventieve middelen nodig zijn.
- Chip uw huisdier voordat u vertrekt. Bevestig daarnaast een adreskokertje met uw vakantieadres aan de halsband.

Vakantie checklist

☐ Europees dierenpaspoort	☐ Voerbakken
☐ Identificatie of chipnummer	☐ Eigen deken
☐ Adres van een dierenarts in de regio van uw vakantieadres	☐ Eigen speeltjes
☐ Foto van uw huisdier	☐ Halsbandje + riem
☐ Voeding (droogvoeding is praktisch om mee te nemen)	☐ EHBO-kit met tekenpen
☐ Fles water voor onderweg	☐ Reismand of bench
	☐ Tuig voor in de auto
	☐ Poepzakjes

Oog- en ooraandoeningen

Oogaandoeningen

Een hond of kat kan tijdens een gevecht het ooglid of het oogbindweefsel beschadigen. Bij beschadigingen van het oog raden we aan altijd contact op te nemen met uw dierenarts. Door verkeerd te handelen kan het oog verder achteruit gaan en kan het huisdier het oog zelfs verliezen. Oogaandoeningen vallen in het algemeen snel op. Het kan een onschuldige aandoening zijn, maar soms blijken onschuldige symptomen een ernstige aandoening te zijn. Hieronder een overzicht:

Wat	Mogelijke oorzaak	Oplossing
Slijmerig oog	Beschermende reactie tegen infectie of irriterende stof	Het oog schoonmaken, eventueel met oogspoelmiddel
Traanstrepen	Verstopte traanbuisjes	Vraag een professional om advies
Opgezwollen oogleden	Mogelijke allergische reactie	Dierenarts
Groengele afscheiding	Mogelijke infectie	Dierenarts
Is het bindvlies ontstoken	Mogelijke irritatie of infectie	Dierenarts
Ontsteking in de hoek van het oog	Gezwellen of omgekeerd ooglid	Dierenarts

Indien het dier een wond aan het oog heeft door een gevecht of ongeluk, neem dan altijd contact op met uw dierenarts.

Ooraandoeningen

Controleer de oren van uw dier regelmatig op oorsmeer. Zeker bij hondenrassen met hangende oren en waar veel haar in de oren groeit, is het zaak deze regelmatig schoon te maken aangezien de oorschelpen de gehoorgang afsluiten waardoor er weinig frisse lucht in de oren kan komen.

Mocht er oorsmeer aanwezig zijn of is de huid in het oor

**Controleren
van de
gehoorgang**

rood, dan kan er een huidirritatie aanwezig zijn. Gebruik in geen enkel geval wattenstaafjes in de gehoorgang! Dit kan eventueel vuil naar binnen drukken wat later moeilijk te verwijderen is. Het beste is om oordruppels aan te brengen waardoor het oorsmeer opgelost wordt en vervolgens kan het met een prop watten verwijderd worden.

Oorontsteking

Een rood oor kan ook een oorontsteking betekenen. Het oor ziet er uitwendig vies uit, maar ook dieper in het oor is het meestal vuil, rood en warm. Bovendien kan het een onaangename geur hebben. Door de oorontsteking is de huid van de gehoorgang ontstoken en verdikt. De gehoorgang wordt daarmee dus wat nauwer en het oorsmeer kan dus moeilijk weg. Ga in dit geval naar de dierenarts.

Oormijt

Een veel voorkomende ooraandoening is oormijt. Het dier schudt en krabt hierbij veel aan het oor en het oorsmeer is bruin/zwart van kleur. Oormijt is een soort klein spinnetje wat niet met het blote oog te zien is. Een enkele keer zijn de eitjes van de oormijt zichtbaar aan de binnenzijde van het oor. Uw dierenarts kan u hiervoor een middel geven om dit probleem op te lossen. Let op, oormijt is erg besmettelijk!

Bloed-oor

Een bloed-oor is een ophoping van bloed tussen de huid en het kraakbeen van de oorschelp. Vaak is dit het gevolg van een ontsteking of oormijt. De hond gaat krabben of met zijn kop schudden waardoor een bloedvaatje kan knappen. Om een bloemkooloor te voorkomen is het verstandig het bloed operatief bij de dierenarts te laten verwijderen.

Infectie

Een infectie kan veel oorzaken hebben. Symptomen kunnen groen/gele afscheiding of verdikkingen van het oor zijn. Hierbij adviseren wij u altijd naar een dierenarts te gaan.

Grasaar

Grasaar bestaat uit een stengel met zaden met weerhaakjes. Als uw hond na een wandeling plotseling veel last heeft van een oog of oor en daar met de poot in wil wrijven, dan is het mogelijk dat de hond een grasaar in het oog of oor heeft. U kunt proberen zelf eerst goed te kijken of u iets ziet zitten. Komt u de veroorzaker tegen in het oog of oor, ga hiermee dan direct naar de dierenarts. Deze kan middels een speciale pincet het zaadje verwijderen. Als te lang wordt gewacht kan het zaadje een flinke ontsteking geven aan het oog of oor.

13 Het Prins CareTeam: Advies op maat

Het Prins CareTeam bestaat uit een team van deskundige adviseurs in diverse specialismen. Zij geven dagelijks telefonisch en per e-mail advies aan dierenpeciaalzaken, honden- en kattenfokkers en natuurlijk u als consument. U kunt bij hen terecht met vragen over voeding, verzorging, opvoeding en gezondheid van uw hond of kat. Het CareTeam probeert samen met de eigenaar de beste oplossing te vinden voor uw viervoeter. Dit gaat verder dan alleen Prins-producten; het CareTeam bekijkt de hele situatie en geeft hierin een passend advies. Van voeding tot speelgoed, van kattenbak tot ontworming. Kortom, alles voor de gezondheid en het welzijn van uw huisdier!

Welzijn en gezondheid

Voeding is een zeer belangrijke factor in het leven van een hond of kat. De manier van voeren (de voedingsmethodiek) is hierbij ook zeer essentieel. Deze methodiek bepaalt, net als de voeding, voor een groot deel of een hond of kat gezond en gelukkig door het leven gaat. Advies over voeding én over de voedingsmethodiek zijn daarom binnen Prins onlosmakelijk met elkaar verbonden. Een gezonde voeding is één ding, maar het handhaven van de juiste methode van voeden is een belangrijke tweede factor. Het gaat om het totaalpakket. Het welzijn van het dier staat hierbij altijd voorop.

Van oorzaak naar advies

Zowel via de telefoon als e-mail worden dagelijks veel situaties beoordeeld om een zo goed mogelijk advies te geven. Door de jarenlange ervaring, de diversiteit op specifieke kennisgebieden en de al geboekte successen, weet het CareTeam de juiste vragen te stellen om de oorzaak van het betreffende probleemgeval boven tafel te krijgen. Op deze manier kunnen we u het beste adviseren om de problemen te verhelpen. Dit geldt voor zowel de voeding als ook de juiste voedingsmethodiek. Tijdens de volledige adviesperiode blijven onze adviseurs contact onderhouden om de situatie te blijven monitoren en bij te sturen waar nodig.

Medische kwesties

Naast hun eigen grote hoeveelheid kennis kunnen de adviseurs intern ook beroep doen op de dierenarts en gedragsdeskundigen. Mocht na overleg blijken dat de aandoening van de hond of kat zodanig is dat het advies van het CareTeam niet toereikend is, dan wordt er altijd direct doorverwezen naar een specialist of de eigen dierenarts.

Het CareTeam heeft met haar aanpak al veel honden en katten geholpen. Blij en tevreden viervoeters en baasjes zijn immers de kroon op het werk.

Tel: +31(0)318 524 245
e-mail: advies@prinspetfoods.nl

Kijk voor meer informatie over onze producten en verkooppunten op
www.prinspetfoods.nl

PRINNS

Accustraart 11 • 3903 LX Veenendaal • The Netherlands

Tel: +31(0)318 524 245 • Fax: +31(0)318 524 244

E-mail: advies@prinspetfoods.nl • www.prinspetfoods.nl